

Έξω από το παράθυρό μου χιονίζει!

Οι στάχτες στροβιλίζονται παιχνιδιάρικα, σαν το χιόνι. Το χιόνι που περιμέναμε φέτος και δεν ήρθε ποτέ. Ακραία καιρικά φαινόμενα! Χιόνισε μέσ' στο κατακαλόκαιρο.

Ανοίγω το παράθυρο να δροσιστώ λίγο. Η στάχτη μπαίνει στο δωμάτιο. Το κλείνω. Σκάω από τη ζέστη. Αρνούμαι ν' ανοίξω το κλιματιστικό. Επίμονα, πεισματικά, εδώ και καιρό, αρνούμαι να μπω στον φαύλο κύκλο του κονσερβοποιημένου κόσμου. Αν και, η όποια προσπάθειά μου εξοικονόμησης ρεύματος, τώρα πια μοιάζει κενή περιεχομένου. Είναι σαν να κάηκε ο πνεύμονάς μου κι εγώ να βάζω αντηλιακό στις πατούσες!

Στο ραδιόφωνο ακούγονται όλοι σε κατάσταση οργής και στεναχώριας. Ταυτόχρονα, η αιωρούμενη στάχτη κατακάθεται μπροστά μου, ή πάνω μου. Και εδώ και δυο ώρες δεν μπορώ να συγκρατήσω τα δάκρυά μου.

φωτογραφία 1 (βλ. παράρτημα)

Ευτυχώς που βγήκε ο πρωθυπουργός της χώρας, ο κ. Κώστας Καραμανλής, και μας διαβεβαίωσε πως «Όπου ήταν δάσος θα ξαναγίνει δάσος». Ουφ, ηρέμησα. Να 'ναι καλά. Άδικα στεναχωρήθηκα. Τώρα μπορώ να περιμένω και τον πρίγκιπα στο άσπρο άλογο. Ή μήπως να φιλήσω τον βάτραχο;

Τις επόμενες ημέρες η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δήλωσε, δια στόματος του υπουργού Δημόσιας Τάξης κ. Βύρωνα Πολύδωρα, την ικανοποίησή της για την «αποφασιστική αντιμετώπιση», όπως δήλωσε, της πυρκαγιάς, καθώς και την «επιτυχία του πυροσβεστικού σώματος», και ζήτησε την κατανόησή μας αφού μαίνονταν άλλες 200 εστίες σε όλη τη χώρα. Α, ναι: επικαλέστηκε και τα ακραία καιρικά φαινόμενα έπνεε βοριαδάκι 4 μποφόρ. Αλλά και πάλι, δεν κατάλαβα γιατί ζήτησε την κατανόηση του κόσμου αφού

είχαν ενεργήσει τόσο καλά; Πάντως, μετά μας καθησύχασε κι αυτός επαλαμβάνοντας πως, «Όπου ήταν δάσος θα ξαναγίνει δάσος». Το μότο το επανέλαβαν αρκετές φορές πολλά παπαγαλάκια. Και συνεχάρησαν αλλήλους πολλάκις για την επιτυχία!

Λέξη δεν είπαν για την εστία φωτιάς που ξεκίνησε από μη συντηρημένη κολώνα της Δ.Ε.Η., όπως κατέθεσε αυτόπτης μάρτυρας που αγνοήθηκε από την επίσημη πολιτεία σε μια προσπάθεια να προπαγανδίσει την εκδοχή του εμπρησμού που βόλευε πιο πολύ³. Πώς να τα βάλεις με οργανωμένο σχέδιο κατά της χώρας, σου λέει! Καμιά εξήγηση για το ότι στην εστία της φωτιάς πήγε μόνο ένα μικρό πυροσβεστικό όχημα. Ούτε γιατί δεν σηκώθηκαν τα πυροσβεστικά αεροπλάνα που ήταν έτοιμα περιμένοντας εντολή. Φοβήθηκαν το μπλακ-άουτ της Δ.Ε.Η. και το συνακόλουθο πολιτικό κόστος, λέει.

ο κ. Παυλόπουλος συγκαίρει τον κ. Πολύδωρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των πυτκαγιών.

Πολιτικό κόστος; Γιατί να υπάρχει πολιτικό κόστος; Ίσως επειδή προηγήθηκε η πίεση των διαμορφωτών κοινής γνώμης, των Μ.Μ.Ε. Αυτών που κατήγγελλαν την κυβέρνηση όλες τις μέρες του καύσωνα για τις διακοπές ρεύματος που σημειώθηκαν και ανάγκασαν τους αρμόδιους να θέσουν πρώτη προτεραιότητα να μην υπάρξει πρόβλημα με τη Δ.Ε.Η. Με αναλύσεις επί αναλύσεων στα τηλε-παράθυρα, ακόμα και με πρωτοσέλιδα στις εφημερίδες, οι «δημοσιογράφοι» διαμόρφωναν τις προτεραιότητες και την πολιτική σκανδαλογώντας για τις διακοπές του ρεύματος. Και δεν ανέφερε κανείς πως, ό,τι και να κάνει η Δ.Ε.Η., όταν όλοι ανάβουν συνεχώς τα κλιματιστικά (όχι πια για να δροσιστούν αλλά για να αντέξουν), τις τηλεοράσεις (για να «κνημερωθούν») και να χαζέψουν – κυριολεκτικά), τους υπολογιστές, τις κουζίνες, τα φώτα (που καίνε αλόγιστα σε άδεια δωμάτια)... Όταν δηλαδή ο κάθε πολίτης φέρεται σαν να είναι μόνος σ' αυτό τον πλανήτη, τότε φυσιολογικό δεν είναι να ξεπεράσει τα όρια της η Δ.Ε.Η.; Αλλά, φαντάζομαι, πιο πιασάρικο είναι να καταγγέλλουν, δήθεν, την όποια κυβέρνηση ακόμα και εκεί που δεν φταίει. Ίσως για να μπορούν να σωπαίνουν εκεί όπου όντως υπάρχει φταίξιμο. Για να καλοπιάνουμε τους πολίτες. Κι ας μην ενεργούν και σκέπτονται ως πολίτες.

3. Η κ. Κύρα Αδάμ, κάτοικος της περιοχής και αυτόπτης μάρτυρας, γράφει σχετικά στην εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* δύο άρθρα: στις 29/06/2008 με τίτλο «Είδα το έγκλημα», και στις 02/07/2007 με τίτλο «Έργα και ημέρες της ΔΕΗ στα δάση».

[Παρένθεση: ο πολίτης.

Πολίτης είναι αυτός που ενδιαφέρεται και δραστηριοποιείται για *τα της πόλης του*. Ο ίδιος ο όρος πολίτης είναι παράγωγο της αρχαιοελληνικής λέξης Πόλις. Η Πόλις είναι μια ευρύτερη έννοια, που περικλείει και αγκαλιάζει διαλεκτικά (σε αμοιβαία αλληλεπίδραση) όλους τους χώρους εντός της: τον κοινωνικό, τον εργασιακό, τον πολιτιστικό, τον διοικητικό, κ.λπ. Είναι ένα Όλον, μια συνεκτική διάδραση και επικοινωνία. Δεν είναι πολίτης κάποιος απλώς και μόνο υπάρχοντας στην κοινωνία: αυτός είναι απλώς κάτοικος. Ούτε απλώς ο εργαζόμενος: αυτός θα μπορούσε να είναι δούλος. Ο πολίτης είναι το ενεργό άτομο που φέρει, και αναλαμβάνει, την *ευθύνη* των πράξεων του ταυτόχρονα με την ευθύνη της πολιτείας του: την ευθύνη που του αναλογεί.

Με απλά λόγια: η κοινωνία αποτελείται από τα άτομα. Είναι ένα κοινωνικό σύνολο, ένα σύνολο ατόμων-πολιτών. Η ποιότητα των ατόμων αυτών καθορίζει και την ποιότητα της κοινωνίας. Και της πολιτικής φυσικά – όπου πολιτική σημαίνει «το σύνολο των θεμάτων που έχουν σχέση με τα κοινά, τη ζωή του κοινωνικού συνόλου, [καθώς και] το σύνολο των πρακτικών διακυβέρνησης ενός κράτους και των σχέσεων μεταξύ κρατών»⁴. Ολόκληρης της Πολιτείας δηλαδή. Και αντίστροφα. Μέσα στην πολιτεία γεννιούνται καινούργια άτομα, που διαμορφώνονται από αυτήν, δηλαδή τόσο απ' τους επίσημους θεσμούς (π.χ. σχολείο) όσο και από τις καθημερινές διαπροσωπικές σχέσεις (π.χ. οικογένεια). Οι τελευταίες, μάλιστα, είναι ιδιαίτερα καθοριστικές αφού, φύσει κοινωνικό ον, ο άνθρωπος αποδίδει μεγάλη σημασία στην αποδοχή από τον περίγυρο. Έτσι, οι πρακτικές που επικρατούν σε μια κοινωνική συνύπαρξη διαμορφώνουν ασυνείδητα αλλά με σταθερή συνέχεια τους νέους πολίτες.

Βέβαια, τον χαρακτηρισμό πολίτης δεν τον δικαιούνται όλοι εξ ορισμού, ασχέτως αν τυπικώς όλοι λεγόμεστε πολίτες. Αλλά και τυπικώς να τον ορίσουμε, πολίτης είναι «κάθε ιθαγενές ή πολιτογραφημένο μέλος κράτους, που δικαιούται όλα τα προνόμια και έχει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συγκεκριμένη ιθαγένεια»⁵. Προνόμια και υποχρεώσεις: διαφορετικά, παραμένει κενό γράμμα ο ορισμός αυτός. Αντιλαμβανόμαστε ότι ο χαρακτηρισμός κάποιου ως πολίτη είναι κατ' ουσίαν ένας τίτλος που αρμόζει σε όποιον ενεργεί ως τέτοιος. Όχι απαραίτητως λόγω κοινωνικής ευαισθησίας ή αίσθημα προσωπικής ευθύνης. Αλλά και ατομιστικά, εγωιστικά! Μάλιστα, αυτό είναι ίσως και πιο «ασφαλές» κίνητρο, με την έννοια ότι δεν προϋποθέτει τη δράση των άλλων για να είναι ενεργός κανείς. Με

4. Λεξικό της Νέας Ελληνικής, Γ. Μπαμπινιώτη, έκδοση Κέντρου Λεξικολογίας, 2002.

5. Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη.

άλλα λόγια, ο πολίτης *δεν επιτρέπει τη χρησιμοποίηση των άλλων ως άλλοθι για τη δική του αδράνεια!* **Κλείνει η Παρένθεση]**

Έλεγα λοιπόν για την πυρκαγιά. Σκέφτομαι πως, όταν φύσαγε έστω και λιγάκι, ο άνεμος περνούσε μέσα από το δάσος όπου φιλτράρονταν και κρύνε, και μετά έπεφτε μέσα στην πόλη δροσίζοντάς την και καθαρίζοντάς την ταυτόχρονα. Τα δέντρα είναι το φυσικό κλιματιστικό κάθε περιοχής. Ακόμα και μέσα στην πόλη, όπου υπάρχουν πάρκα και δέντρα μειώνεται τοπικά η θερμοκρασία μέχρι και 7 C! Και οι Έλληνες αντιδρούν στο γεγονός αγοράζοντας κλιματιστικά! Σύμφωνα με στοιχεία που ανακοινώθηκαν στον Τύπο, η αύξηση των πωλήσεων των κλιματιστικών κατά τον μήνα Ιούνιο ήταν 132%, ενώ η συνολική αύξηση για το εξάμηνο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2007 ήταν 84%. Κι αυτό μόνο για φέτος, καθώς ήδη η αγορά των κλιματιστικών έχει σημειώσει σημαντική άνοδο από τη δεκαετία του '90! «Ο φετινός Ιούνιος ήταν ο καλύτερος μήνας όλης της ιστορίας της Κωτσόβολος», δήλωσε ο διευθυντής marketing της εταιρείας. Και μην φανταστεί κανείς ότι αυτό συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα: στοιχεία από άλλες χώρες, όπως η Ισπανία, για παράδειγμα, δείχνουν μια σημαντική στροφή όλο και περισσότερου κόσμου προς τα κλιματιστικά ως άμυνα απέναντι στις μεγάλες θερμοκρασίες.

Κι έτσι ο φαύλος κύκλος στενεύει όλο και πιο γοργά, όλο και πιο ασφυκτικά γύρω μας.

Από κείνη τη μέρα, από κείνη την Παρασκευή και μετά, όποτε βλέπω δάσος δεν μπορώ να το χαρώ όπως του αξίζει. Μόλις αφεθώ λίγο να θαυμάσω την ομορφιά του, το βλέπω να τυλίγεται στις φλόγες. Κι αυτός ο φόβος μακάρι να ήταν νευρωτικός. Μακάρι να ήταν μια προσωπική κρίση που θα περνούσε ή που θα έπρεπε να δω έναν... ψυχίατρο να με βοηθήσει! Όμως δεν είναι. Είναι φόβος πραγματικού, αναμενόμενου κινδύνου – όπως αποδείχτηκε και στη συνέχεια. Είναι φόβος απέναντι σ' ένα έργο που έχει ήδη αρχίσει και θα το δούμε όλο. Θα το δούμε εμείς, όχι τα παιδιά ή τα εγγόνια μας. Κι όμως, δεν αλλάζουμε κανάλι.

[Παρένθεση: το πρόβλημα της Γης και το λιώσιμο των πάγων

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και οι επιστήμονες έχουν προειδοποιήσει ήδη από τη δεκαετία του '60! Τότε μας φαινόταν μακριά, δεν ήταν ορατός ο κίνδυνος. Τώρα όμως που ζούμε το σενάριο, τι γίνεται; Για να καταλάβει κανείς τι ακριβώς συμβαίνει θα παραθέσω μερικά ενδεικτικά στοιχεία. Όπως γνωρίζουμε, η θερμοκρασία του πλανήτη μας έχει ανέβει λόγω της υπερβολικής συγκέντρωσης του διοξειδίου του άνθρακα που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ανθρώπινη δραστηριότητα. Για να είμαστε πιο ακριβείς, οφείλεται στη